

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 5Pc/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620203757
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Hiščáková
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2020:7620203757.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňou JUDr. Denisou Hiščákovou, v právnej veci navrhovateľky Q. Č., K.. XX.XX.XXXX, O. W. XX proti otcovi navrhovateľky V. Č.A., K.. XX.X.XXXX, O. W. XXX, v konaní o zvýšenie výživného k plnoletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Návrh **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.12.2019, doplneným dňa 24.1.2020 domáhala, aby súd zvýšil výživné zo strany jej otca V. Č. zo sumy 130 Eur mesačne na sumu 400 Eur mesačne počnúc od 1. decembra 2019 a priznal jej plnú náhradu trov konania.

2. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 11P/169/2013 zo dňa 15.1.2014 bolo zvýšené výživné zo strany jej otca na navrhovateľku (v tom čase maloletú) na sumu 130 Eur mesačne. Uvedená suma v súčasnosti nepostačuje, nakoľko od r. 2018 je navrhovateľka študentkou vysokej školy, kde študuje odbor výtvarnej výchovy. Študuje dennou formou a výška výživného nestačí ani na zaplatenie vysokoškolského internátu. Mesačné výdavky navrhovateľka vyčíslila na sumu 400 - 500 Eur mesačne. Tieto výdavky sú spojené so štúdiom, napríklad poplatok za internát v sume 240 Eur, stravné v sume 120 Eur mesačne, cestovné 30 Eur mesačne, nákup učebníc v sume 150 Eur, výtvarných a iných pomôcok do školy v sume 130 Eur mesačne, náklady na hygienické potreby 40 Eur mesačne, počítač a počítačové programy 200 Eur. Uvedená suma výživného nie je postačujúca aj z dôvodu, že navrhovateľka má asi tri roky zdravotné problémy so žalúdkom, musí dodržiavať diétu a kupovať si bezlepkovú stravu. O zvýšení výživného navrhovateľka nežiadala od r. 2013 z dôvodu, že jej matka sa snažila zabezpečiť finančné prostriedky, ale už nemôže, nakoľko má vážne zdravotné problémy. Príjmom matky navrhovateľky je od r. 2011 čiastočný invalidný dôchodok, t.č. v sume 159,60 Eur mesačne. Matka navrhovateľky má vyživovaciú povinnosť ešte voči dvom maloletým bratom navrhovateľky. Odporca po celý čas výživné neplatí a na výživu navrhovateľky neprispieva ani eurom. S odporcom nie je navrhovateľka v žiadnom kontakte, výživné za odporcu uhrádza úrad práce prostredníctvom náhradného výživného.

3. Otec navrhovateľky sa k návrhu vyjadril písomne podaním zo dňa 21.9.2020. Uviedol, že od roku 2015 je nezamestnaný, poberá pomoc v hmotnej núdzi v celkovej sume 123,50 Eur mesačne, pričom suma 57,20 Eur je príspevok na bývanie a suma 66,30 Eur je určená na zabezpečenie základných životných podmienok. Táto suma nedosahuje ani sumu životného minima. Z uvedeného dôvodu nedokázal plniť ani súdom určené výživné. Býva v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá mu finančne pomáha. Počas evidencie mu nebolo sprostredkované vhodné zamestnanie. Prácu si hľadal aj sám, aspoň na dohodu o

pracovnej činnosti. Nemá žiaden vyšší majetok, správou ktorého by vyriešil svoju finančnú situáciu. Nie je objektívne spôsobilý plniť vyživovaciu povinnosť a súčasná situácia mu nedovoľuje platiť ani súdom určené výživné.

4. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie na 13.10.2020, na ktoré predvolal navrhovateľku a jej otca ako osobu povinnú uhrádzať výživné (ďalej aj iba ako „odporca“ alebo ako „otec navrhovateľky“). Navrhovateľka sa na pojednávanie napriek riadnemu a včasnému doručeniu predvolania (predvolanie prevzala dňa 25.9.2020) nedostavila, svoju neúčast' neospravedlnila a o odročenie pojednávania nepožiadala. Súd preto podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba ako „CSP“) pojednával a napokon aj rozhodol v neprítomnosti navrhovateľky.

5. Odporca na pojednávaní uviedol, že s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasí z dôvodu, že to nie je v jeho možnostiach. Nie je schopný platiť ani doteraz určené výživné, nakoľko je vyššie než je jeho príjem, preto ho ani vôbec neplatí. Doplnil, že jeho pomery sa oproti poslednej úprave výživného nezmenili, naďalej žije v dome so svojou matkou, pričom vlastní 1/10 predmetného domu. Jeho matka je dôchodkyňa. Hospodária tak, že matke odovzdáva celý svoj príjem, čím čiastočne prispieje aspoň na stravu. Prácu si hľadal sám v okolí, bol sa pýtať napríklad na pile, ale kvôli Covidu je to teraz ťažké. V minulosti za prácou vycestoval do Čiech, ale pre zmenu pracovných podmienok sa vrátil. Je vyučený obrábač kovov.

6. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľkou a odporcom, ako aj listinnými dôkazmi zabezpečenými zo strany súdu a zistil tento stav veci:

7. Vyživovacia povinnosť odporcu k navrhovateľke bola naposledy upravená rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 11P/169/2013 zo dňa 15.1.2014, právoplatným 7.2.2014 na sumu 130 Eur mesačne. V tom čase bola navrhovateľka maloletá, bola žiačkou 1. ročníka SOŠ podnikania v Prešove, kde bývala na internáte. Matka jej uhrádzala mesačne poplatok za internát 25 Eur, stravné 55 Eur, cestovné W. - V. a späť 32 Eur a tiež poplatky za školské potreby a pomôcky. Navrhovateľka v tom čase navštevovala aj ZUŠ v Spišskom Podhradí, výtvarný odbor a bola často chorá, s čím boli spojené zvýšené výdavky. Mesačný príjem matky navrhovateľky tvoril čiastočný invalidný dôchodok v sume 110,70 Eur, rodinné prídavky na tri maloleté deti a náhradné výživné na navrhovateľku v sume 80 Eur. Otec navrhovateľky bol nezamestnaný, jeho príjem tvorila sociálna dávka vo výške 118,30 Eur.

8. Z lustrácie Sociálnej poisťovne u otca navrhovateľky súd zistil, že v lustrovanom období posledných dvoch rokov nebol vedený ako zamestnanec a ani v súčasnosti mu nie sú vyplácané dávky dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia, úrazového poistenia ani poistenia v nezamestnanosti.

9. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves zo dňa 18.9.2020, otec navrhovateľky nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, posledná evidencia bola od 24.4.2015 do 26.1.2017, kedy bol uchádzač vyradený z dôvodu nespôlpráce s úradom. Menovaný je poberateľom pomoci v hmotnej núdzi od 1.7.2018, aktuálne v sume 123,50 Eur mesačne. Nie je poberateľom žiadnych štátnych sociálnych dávok ani peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

10. Podľa Potvrdenia o návšteve strednej alebo vysokej školy zo dňa 3.9.2019 (predloženého navrhovateľkou), bola navrhovateľka k danému dňu zapísaná na vysokoškolské štúdium I. stupňa, dennou formou, druhý ročník na Katolícku univerzitu v Ružomberku, Pedagogická fakulta so štandardnou dĺžkou študijného programu troch rokov.

11. Podľa Potvrdenia o štúdiu zo dňa 9.9.2000 Katolíckej univerzity v Ružomberku, bola navrhovateľka študentkou Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku v bakalárskom stupni štúdia v dennej forme od 10.9.2018 do 25.7.2020. Dňa 26.7.2020 bola zo štúdia vylúčená pre nespĺnenie požiadaviek (§ 66 ods. 1 písm. c) zákona o VŠ).

12. Podľa výsledku lustrácie navrhovateľky v Sociálnej poisťovni, bola navrhovateľka v období od 1.7.2019 do 30.6.2020 zamestnaná na základe dohody o brigádnickej práci študentov s dôchodkovým

poistením s pravidelným príjmom v spoločnosti Billa s.r.o.. Súbežne od 1.2.2020 bola navrhovateľka vedená ako zamestnanec spoločnosti Lidl Slovenská republika.

13. Podľa potvrdenia spoločnosti Billa s.r.o. so sídlom v Bratislave zo dňa 10.9.2020, bola navrhovateľka zamestnancom danej spoločnosti od 1.7.2019 do 30.6.2020 na základe Dohody o brigádnickej práci študenta. Za obdobie od 7/2019 do 12/2019 dosiahla čistú priemernú mesačnú mzdu 317,71 Eur a v mesiaci 1/2020 dosiahla čistú mesačnú mzdu 163,69 Eur. Za obdobie od 2/2020 do 6/2020 nedosiahla u danej spoločnosti žiaden príjem.

14. Podľa správy spoločnosti Lidl Slovenská republika, v.o.s. so sídlom v Bratislave zo dňa 17.9.2020, je daná spoločnosť zamestnávateľom navrhovateľky od 1.2.2020. Ide o hlavný pracovný pomer na dobu neurčitú, ktorý stále trvá. Podľa mzdového listu mala navrhovateľka za obdobie od 2/2020 do 8/2020 čistú priemernú mesačnú mzdu v sume 482 Eur.

15. Z listinných dôkazov predložených v konaní navrhovateľkou mal súd preukázané výdavky vznikajúce navrhovateľke v súvislosti s návštevou školy, a síce výdavky na cestovné do školy a späť, výdavky na nákup školských potrieb a používanie samoobslužného počítača, výdavky súvisiace s nákupom dioptrických okuliarov, liekov, bežné výdavky spojené s nákupom potravín a tiež skutočnosť, že navrhovateľka má zistenú diagnózu dyspepsia, čo je súbor tráviacich ťažkostí, pri ktorej sa vyžaduje šetrná strava.

16. V súvislosti s vyššie uvedenou diagnózou navrhovateľky odporca uviedol, že si myslí, že si za ňu môže aj sama, pretože od 14 rokov fajčila a neskôr aj požívala alkoholické nápoje. Nevie ako je tomu v súčasnosti, pretože s dcérou nie sú v kontakte už asi sedem rokov, vzájomne sa o seba nezaujímajú.

17. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

20. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

21. Zákonnou podmienkou pre zmenu rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov. Ide o výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí smerujúcej k právnej istote.

22. V danom prípade preto súd skúmal rozhodujúce okolnosti na strane navrhovateľky ako osoby oprávnenej na výživné, ako aj rozhodujúce okolnosti na strane otca navrhovateľky ako osoby povinnej plniť vyživovaciu povinnosť. Uvedeným postupom súd dospel k záveru, že okolnosti na strane otca maloletej sa oproti tým, ktoré existovali v čase poslednej úpravy výšky výživného nezmenili. Otec je naďalej nezamestnaný, poberá dávky v hmotnej núdzi, žije v spoločnej domácnosti s matkou a

je spoluvlastníkom rodinného domu, v ktorom býva. Ani v súčasnosti neboli u neho neboli zistené okolnosti, pre ktoré by objektívne nemohol dosahovať príjem z pracovnej činnosti (menovaný netrpí žiadnym závažným zdravotným ochorením, z evidencie úradu práce bol vyradený pre nespôluprácu a nepreukázal, že si aktívne hľadá prácu). Na strane otca je preto aj naďalej možné vychádzať z tzv. potenciality príjmov, ktoré by mohli byť minimálne na úrovni minimálnej mzdy (t.č. 580 Eur).

23. Okolnosti na strane navrhovateľky sa od posledného rozhodnutia o výživnom nepochybne zmenili, a to už len s prihliadnutím na vek navrhovateľky, ktorá medzičasom dosiahla plnoletosť a ukončila stredoškolské vzdelanie. Navrhovateľka v súčasnosti trpí zdravotným ochorením, ktoré vyžaduje šetrnú stravu, s čím súvisia aj isté zvýšené náklady. Aj vývoj životných nákladov, ktorý medzičasom nastal, je zákonnou okolnosťou, ktorú je potrebné pri výške výživného zohľadniť. Vykonaným dokazovaním bolo tiež zistené a preukázané, že navrhovateľka bola v období od 10.9.2018 do 25.7.2020 študentkou vysokoškolského štúdia v dennej forme. Dňa 26.7.2020 však bola zo štúdia vylúčená pre nesplnenie požiadaviek. Od 1.2.2020 je navrhovateľka zamestnancom v hlavnom pracovnom pomere uzatvorenom na dobu neurčitú s pravidelným mesačným príjmom (čistá priemerná mesačná mzda v sume 482 Eur). Pred nástupom do tohto hlavného pracovného pomeru bola navrhovateľka tiež zamestnaná, a to na základe dohody o brigádnickej práci študenta, pričom od 7/2019 do 1/2020 dosiahla čistú priemernú mesačnú mzdu 295,70 Eur.

24. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľka od júla 2019 doposiaľ disponuje pravidelným mesačným príjmom, od februára 2020 je zamestnaná na hlavný pracovný pomer a v príprave na výkon budúceho povolania nepokračuje (zo štúdia bola vylúčená), s prihliadnutím aj na skutočnosť, že jej príjem je vyšší než reálny príjem jej otca, súd návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného od mesiaca december 2019 ako nedôvodný zamietol. Nadobudnutie schopnosti dieťaťa samé sa živiť je dokonca dôvodom na zrušenie vyživovacej povinnosti, o ktorej zrušení však súd rozhoduje iba na návrh, ktorý zo strany otca navrhovateľky podaný nebol.

25. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

26. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Navrhovateľka si v konaní uplatnila náhradu trov konania. O náhrade trov konania preto súd rozhodol tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov konania (§ 52 CMP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 a § 363 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 Civilný sporový poriadok).